

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Вінницької області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Вінницької області в III кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Вінницької області** у III кварталі 2020 року свідчать, що на тлі продовження адаптивного карантину респонденти прогнозують уповільнення скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців. Очікується посилення інфляційних та девальваційних процесів. **Оцінки перспектив розвитку своїх підприємств оптимістичні.**

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 33.3%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 16.1%. Найнижчі очікування в підприємств транспорту (баланс відповідей – «мінус» 66.7%);
- **прискорення зростання цін на товари та послуги:** 61.9% респондентів очікують, що зростання цін буде вищим за 7.5% (у попередньому кварталі - 52.4%), у цілому по Україні – 44.4%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (зазначили 85.7% опитаних) (графік 2);
- **значну девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 81.0% респондентів (у попередньому кварталі – 61.9%), у цілому по Україні – 83.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств** помірними темпами: баланс відповідей – 5.0%, (у попередньому кварталі – 20.0%), у цілому по Україні – 4.4% (таблиця). Найоптимістичніше налаштовані керівники підприємств сільського господарства, підприємства переробної промисловості очікують погіршення фінансово-економічного стану – «мінус» 25.0%;
- **загальні обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому опитуванні – «мінус» 10.5%) (таблиця). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку зменшаться: баланс відповідей – «мінус» 37.5% (у II кварталі 2020 року – 0.0%). У цілому по Україні очікується помірно зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 9.8% та 4.3% відповідно;
- **зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – «мінус» 19.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.0%). **Обсяг видатків на машини, обладнання та інвентар**, за оцінками респондентів, **залишиться без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 14.3%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.7% та 5.2% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 23.8% (у попередньому кварталі – «мінус» 19.0%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 10.8%;
- **високі темпи зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 85.7% та 76.2% відповідно (у II кварталі 2020 року – 95.2% та 61.9%) (графік 6). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину, матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **значне прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 66.7% та 76.2% відповідно (у II кварталі 2020 року – 47.6% та 33.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежують занадто високі ціни на сировину та матеріали (зазначили 66.7% респондентів). Респонденти відзначили значне послаблення впливу обмежених можливостей отримання кредиту (графік 5).

Послабилися очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти планують брати банківські кредити виключно в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, пом'якшилися (графік 9). Високі ставки за кредитами – основний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів. Значно посилюється вплив коливань курсу гривні до іноземних валют (графік 10).

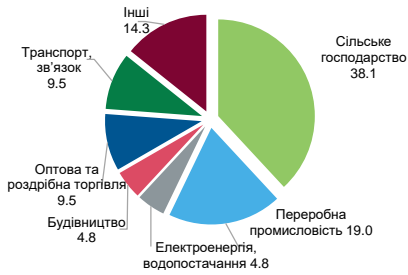
Усі респонденти зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках**, у цілому по Україні – 96.6%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

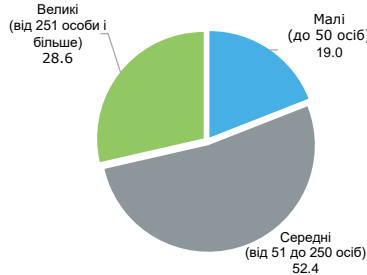
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 4.8% (у II кварталі 2020 року – 0.0%) (графік 3). У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств оцінюється як поганий: баланс відповідей – «мінус» 5.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчим, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 15.4%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 5.0% (у попередньому кварталі – 19.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

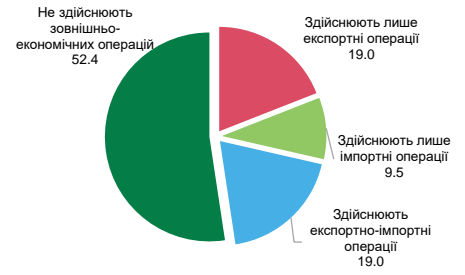
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

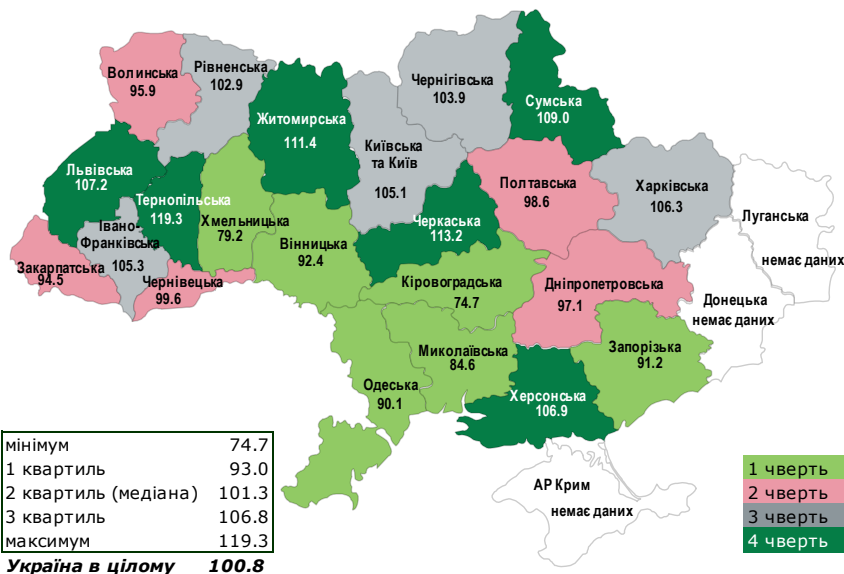

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 05–31 серпня 2020 року;
- опитано всього 21 підприємство;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

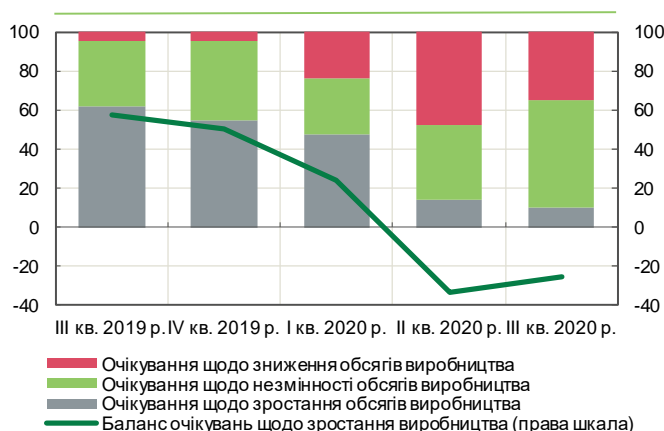
Таблиця. Очікування підприємств Вінницької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	15.8	23.8	15.0	20.0	5.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	35.0	20.0	33.3	-10.5	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	5.3	-5.6	10.0	-10.0	-19.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	5.3	-5.6	28.6	-14.3	0.0
кількості працівників	-14.3	-19.0	0.0	-19.0	-23.8

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

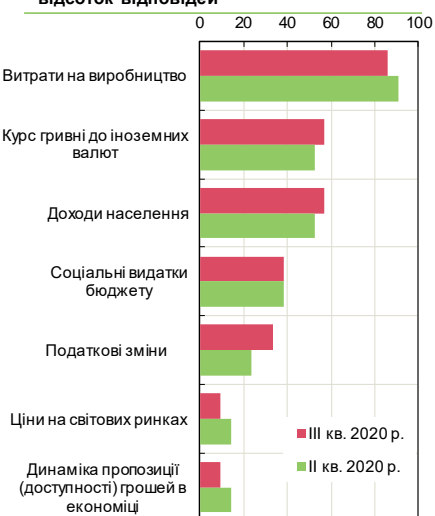
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

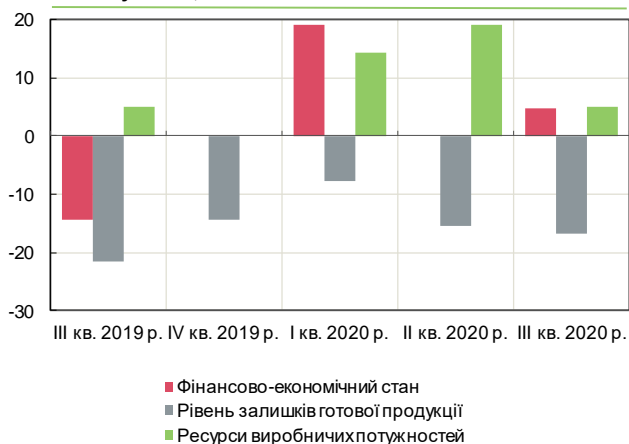
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

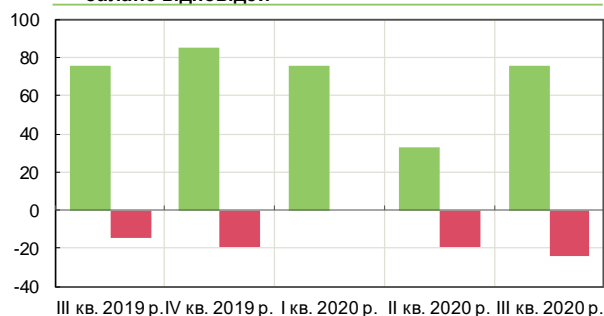
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

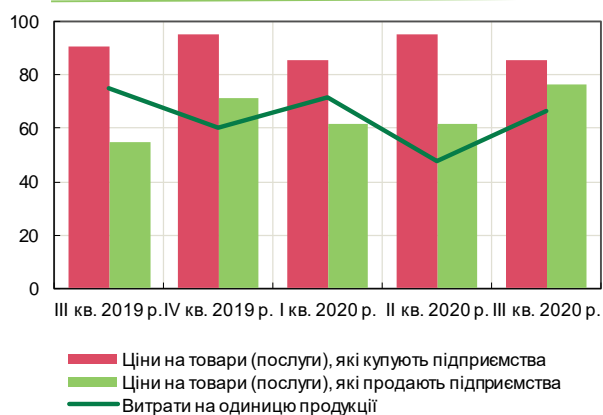
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

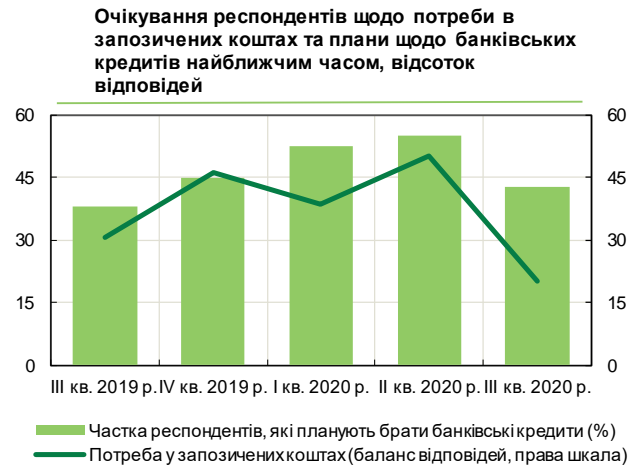
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

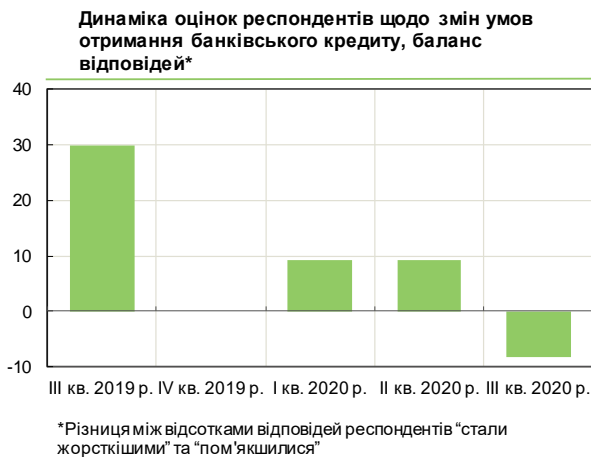
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

